

Επιμνημόσυνο του Ε.Ε.Τ.Ε.
Ιανουάριος 1996

ύνταξης

Θ Ε Ω Ρ Η Τ Ι Κ Ο Β Η Μ Α

Κυβερνοχώρος «Διαπιστώσεις 2500 ετών»

ΑΣΠΑΣΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΕΡΑΚΗ

Απαντήσεις από τον Επίκουρο στα ερωτηματικά που έθεσε ο κ. Καμπουρίδης στην ομιλία του στο Γ' Συνέδριο με θέμα «Ο ρόλος της Τέχνης στην Εποχή του Κυβερνοχώρου».

Τα ερωτηματικά δημιουργούνται σε όλους μας στην εποχή της αμφιταλάντευσης της αποδοχής του ειδώλου του έργου για μια όχι ισότιμη με το έργο, αλλά έστω αξιότιμη θέση δια μέσου των Μ.Μ.Ε. στον Κυβερνοχώρο.

Μήπως όμως τα ίδια ερωτηματικά δεν δημιούργησε δεκαετίες πριν ο ήχος που μαγνητοφωνήθηκε από την Μουσική;

Η φύση ενπεριέχει από πάντα τη δυνατότητα της εγγραφής, της φωτογραφίας, της κινηματογράφησης, του Video, της μαγνητοφώνησης, των ηλεκτρονικών δυνατοτήτων. Οι διαπιστώσεις υπάρχουν γύρω στα 2,5 χιλιάδες χρόνια. Οι νόμοι τους αποκαλύπτονται στον αιώνα μας. Σήμερα με την ανθρώπινη επέμβαση και δημιουργικότητα, η δυνατότητα αυτή «εκφράζεται» κατά τρόπο ποιητικό ή όχι, αληθινό ή ψεύτικο. Η εικόνα του έργου μας έτσι και αλλιώς βάσει των νόμων της φύσης κινείται στο άπειρο, με πομπούς και δέκτες «συλλαμβάνεται, κωδικοποιείται και κυκλοφορεί για επικοινωνία (Κυβερνοχώρο) μέσα από τα ηλεκτρονικά. Όταν η «φύση των πραγμάτων» της εικόνας, για να χρησιμοποιήσω την ποιητική του Ερωτόκριτου το επιτρέπει, και ο άνθρωπος την ορίζει - εκφράζει, γίνεται κοινή γλώσσα επικοινωνίας. Εδώ θα παρατηρήσω ότι το ίδιο ισχύει και για την γλυπτική. Εξάλλου σύντομα θα έχουμε την τριδιάστατη εικόνα και στα ηλεκτρονικά του εμπορίου. Η μεταφορά των ειδώλων των έργων δεν είναι μια επινόηση παραφύσει, και ούτε εις βάρος της φύσης, αλλά μια εν δυνάμει κατάσταση φυσική, προέκταση του έργου που αξιοποιείται για οικουμενική επικοινωνία. Η Φιλοσοφική της διατύπωση, μας δίδεται από τον Επίκουρο 341-271 π.Χ. στην προς Ηρόδοτο επιστολή που αφορά τα «φυσικά»:

«Το παν αποτελείται από σώματα και κενό», «Ακόμα μερικά από τα σώματα είναι σύνθετα, ενώ άλλα είναι απλά, από τα οποία γίνονται τα σύνθετα. Τα απλά είναι αδιαίρετα και αμετάβλητα κατά τρόπο που δεν μπορούν να φθαρούν και

να καταλήξουν στο μη ον», «Τα άτομα δεν έχουν οποιοδήποτε μέγεθος. Ποτέ άτομο δεν έχει γίνει αντιληπτό από τις αισθήσεις μας», «Τα άτομα είναι άπειρα, όπως μόλις υποστηρίξαμε, και μπορούν να πηγαίνουν ως τις πιο μακρινές αποστάσεις», «Κατά συνέπεια δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο για την απειρία του κόσμου» και παρακάτω: «Η λεπτότητα των ειδώλων δεν έρχεται σε αντίθεση με τα φαινόμενα. Έτσι έχουν και αζεπέρασες ταχύτητες αφού πάντα βρίσκουν ένα κενό για να περάσουν και τίποτε δεν μπορεί να τα ανακόψει». «Η γένεση των ειδώλων είναι γρήγορη» σαν τη σκέψη. «Τα σώματα αυτά αποτελούσαν μέρος στερεών σωμάτων». Η εκροή από την επιφάνεια των σωμάτων είναι διαρκής και καμιά μείωση δεν παρατηρείται, επειδή άλλα στοιχεία παίρνουν τη θέση του. «Και αυτή η ταχύτητα τα κάνει ικανά να δίδουν με την συγκέντρωσή τους την παράσταση ενός ενιαία συναρτημένου αντικειμένου με την ομοιομορφία του, παρά το γεγονός ότι το εσωτερικό του είναι κενό».

Το κείμενο της επιστολής του Επίκουρου είναι επίκαιρο Επιστημονικά.

Σήμερα η τεχνολογία εν μέρει μπορεί να καταγράψει το άπειρο που κουβαλάει το αντικείμενο, αυτό είναι αδυναμία της φύσης ή της τεχνολογίας; Απαράδεκτη η προσαρμογή του έργου στην τεχνολογία η οποία ραγδαία εξάλλου εξελίσσεται. Όπως επίσης δεν έχουμε δικαίωμα να ακυρώσουμε αλλά ούτε και να υποτιμήσουμε τις δυνατότητες επικοινωνίας της εποχής μας που μας δίδουν οι νόμοι της φύσης και η ανθρώπινη κατανόησή τους δια μέσου των ηλεκτρονικών.

Η κατανόηση των νόμων της φύσης ήταν ένα δύσκολο έργο που κατάφερε ο άνθρωπος και έτσι βρέθηκε δίπλα στο δημιουργό τους. Το να μείνει ειλικρινής είναι άραγε πιο δύσκολο; Αυτό είναι ερωτηματικό μάλλον για τη συνειδησή μας που και γι' αυτό παίρνουμε απάντηση από τον Επίκουρο από την ίδια επιστολή:

«Κατ' αυτή την αντίληψη θα πρέπει να σταθούμε πολύ για να μην αναιρούνται τα κριτήρια της αληθινής αίσθησης, ούτε και να επιβεβαιώνεται το ψεύδος που θα προκαλέσει μεγάλη σύγχυση».